

Enligt sändlista

Beslut om naturreservat för Kälberget i Åsele kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

Administrativa uppgifter

Namn	Kälberget
Nummer	2402206
Reg-DOS id	2014877
Natura 2000	-
Kommun	Åsele
Län	AC
Lägesbeskrivning	Ca 18 km Ö Åsele, ekokarta 21H4i och 21H3i Mittkoordinat (RT90 2,5 gon V): 1593710, 7120220
Naturgeografisk region	32 c, norra Norrlands barrskogsområden och bergkullslätter
Värdestrakt	17. Ormsjökullen-Rötjärnberget, barrbland
Bränningstrakt	-
Gräns	Se beslutscharta
Markägare	Sveaskog
Fastighet	Del av Stensjön 1:1
Förvaltare	Länsstyrelsen i Västerbottens län
Totalareal	81 ha
Skyddad areal produktiv skog	72 ha

Syftet med reservatet

Syftet med Kälbergets naturreservat är att vårda och bevara värdefulla miljöer och strukturer som kännetecknar boreala ur- och naturskogsartade barrskogar. Genom bevarandet säkerställs livsmiljöer för de organismer som är beroende av dessa ekosystem. Syftet nås genom naturvårdsbränning i de naturligt talldominerade delarna av reservatet. I övriga delar av reservatet nås syftet genom fri utveckling vilket betyder att naturliga processer tillåts fortgå. Naturskogs-strukturer som skiktning, gamla grova träd och död ved ska förekomma i gynnsam omfattning. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna

se och uppleva områdets typiska naturmiljöer och arter. Utöver friluftsliv, ska reservatet även kunna nyttjas för naturstudier, undervisning samt forskning.

Motiv för beslutet

Kälbergats naturreservat sträcker sig i nordsydlig riktning längs de högst belägna delarna av Kälberget. Skogarna i reservatet är uteslutande av natur- och urskogskaraktär, till största delen talldominerade med undantag för i den norra delen där gran dominerar. Flera sällsynta och rödlistade arter har hittats inom området, exempelvis gammelgransskål, knottrig blåslav, skrovellav, dvärgbägarlav och lunglav.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att bevara dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara dess ursprungliga flora och fauna. Inom den naturgeografiska region (32 c) där Kälberget är beläget utgör arealen skyddad naturskog endast 0,8 % av den totala skogsmarksarealen. Kälberget ligger dessutom i en trakt med flera andra värdefulla naturskogar vilket ytterligare förstärker områdets bevarandevärde. Området har vidare stor betydelse för flera sällsynta och hotade arter som är helt beroende av gamla naturskogar.

Länsstyrelsen bedömer att området är prioriterat enligt de nationella och regionala strategierna för skydd av skog. I och med detta beslut om naturreservat så skyddas 72 hektar produktiv skogsmark med höga naturvärden. Skyddet av detta område bidrar därmed till att miljömålet levande skogar ska nås.

Kälberget är viktigt för bevarande av den biologiska mångfalden. Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk och andra arbetsföretag eller anläggningar ej går att förena med ett bevarande av områdets värden. Därför är detta, enligt länsstyrelsens uppfattning, ett område som i enlighet med miljöbalkens 1 kap 1 § bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap 4 §.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för bevarandet av den biologiska mångfalden och för allmänheten är stora och överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap 25 § har länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Ärendets beredning

Naturvårdsverket fick 2002 i uppdrag av regeringen att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark, det s.k. SNUS-uppdraget. Syftet var att värdera den befintliga kunskapen och att bedöma vilka områden som behövde ges ett formellt skydd som naturreservat. Ett mycket omfattande inventeringsarbete genomfördes av länsstyrelsen i Västerbotten under 2003 och 2004. Resultatet redovisades i rapporterna Skyddsvärda statliga skogar, med rapportnummer 5343 (2004) och 5474 (2005) utgivna av Naturvårdsverket. Eftersom arealen skyddsvärd skog vida översteg det regionala miljömålet enades myndigheterna tillsammans med Sveaskog om att göra en prioritering av de identifierade områdena. Ett fördjupat samråd hölls mellan Naturvårdsverket, länsstyrelserna i Norr- och Västerbotten samt Sveaskog. Samrådet kallades "kategorisering av områden på Sveaskogs markinnehav" och innebar att de aktuella områdena fördes till olika kategorier; formellt skydd som naturreservat, skyddat av Sveaskog eller brukat med olika nivå av naturhänsyn. Resultatet av kategoriseringen redovisades för Västerbottens del i rapport 5497 (2005), utgiven av Naturvårdsverket.

Under 2008 träffades en överenskommelse mellan Sveaskog och Naturvårdsverket med syfte att ge särskilt värdefulla naturskogsområden ett långsiktigt skydd. Syftet var också att bidra till genomförandet av miljö kvalitetsmålet *Levande skogar* och att underlätta och rationalisera myndigheternas arbete med att ge de utpekade områdena ett långsiktigt lagfäst skydd som naturreservat. Överenskommelsen innebär för Västerbottens del att de 44 områden som kategoriserats som naturreservat och ännu inte förvärvats av Naturvårdsverket, kan inrättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning från Sveaskogs sida. I normalfallet kvarstår Sveaskog som markägare.

Kälberget är ett område som klassats som naturreservat i den ovan nämnda kategoriseringsrapporten och dessutom omfattas av överenskommelsen om långsiktigt skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Yttranden har inkommit från Naturvårdsverket och SGU. Ingen av dessa hade någon direkt erinran mot beslutet, men Naturvårdsverket påpekade att delområden av reservatet med olika skötsel bör preciseras på karta till beslutet. Remissinstansernas synpunkter har beaktats i skälig utsträckning i beslutet.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser ska gälla.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet enligt B-föreskrifterna och som anges i den till detta beslut hörande skötselplanen. Virke och avverkningsrester, som genereras vid eventuella skötselåtgärder och som av naturvårdsskäl inte bör lämnas i reservatet, får tillvaratas av markägaren.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, tex. vindkraftverk, torn, bro, spång, mast, antenn, luft- eller markledning,
2. anlägga parkeringsplats, väg, led eller stig,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämma, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,
4. bortforsla, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsbruks- eller skogsvårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivet fordon, med undantag uttransport av fälld älg vid älgjakt och för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
7. utan länsstyrelsens tillåtelse upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling,
8. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel,

B. Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning av informationstavlor,
3. naturvårdsbränning och därmed nödvändiga åtgärder (t.ex. grävning av mineraljordssträng, användande av skum, gel eller liknande medel),
4. undersökningar och övervakning av mark, vegetation och djurliv.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivet fordon, med undantag för snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
2. störa djurlivet, t ex genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig närmare rovfågelbo, lya eller gryt än 100 m,
3. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,
4. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
5. fånga eller insamla insekter och andra djur,
6. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning,
7. elda, med undantag av mindre brasor (max 0,5 m²) med egen medhavd ved.

Föreskrifterna under C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte nyttjar sin rätt att bruka fastigheten.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Enligt 29 kap 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Efter bildandet av naturreservatet omfattas området inte av bestämmelserna i skogsvårdslagen.

Chris Heister

Åsa Granberg

Bilagor

1. Beslutslista
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista, remiss och beslutskopier

Bygg- och miljökontoret, Åsele Kommun, Box 200, 910 60 Åsele
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Räddningstjänsten Åsele, Box 200, 910 60 Åsele
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Skogsstyrelsen, Storgatan 14, 910 60 Åsele
Vilhelmina Norra Sameby, Lappudden, 910 94 Dikanäs
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Torgny Forsgren,
Linnévägen 10A, 1 tr, 921 34 Lycksele
Sveaskog, Helena Dehlin, Mikaelsvägen 3, 922 31 Vindeln
Naturvårdsverket, Att. Thomas Pettersson, 106 48 Stockholm

Sändlista, enbart beslutskopier

Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona
Naturvårdsregistret